

Toomas Matt

peidetud

Teie 03.09.2025 e-kiri

Meie 08.09.2025 nr 5-2/3618-4

Vastus pöördumisele

Lugupeetud Toomas Matt

Olete esitanud Saaremaa Vallavalitsusele (edaspidi *vallavalitsus*) pöördumise (registreeritud vallavalitsuse dokumendiregistris 03.09.2025 nr 5-2/3618-3) seoses Karujärve külas Karujärve lasketiiru detailplaneeringuga. Edastasite oma pöördumise vastuseks Saaremaa Vallavalitsuse planeeringuspetsialisti 21.08.2025 e-kirjale, milles paluti Teie seisukohta detailplaneeringu täiendatud lahendusele. Järgnevalt on toodud Teie esitatud seisukoht kaldkirjas ja seejärel vallavalitsuse vastus.

- 1. Maa- ja Ruumiameti kirjas 12.08.2025 nr 12-1/25/379-4 „Karujärve lasketiiru detailplaneeringu heakskiitmine“ märgitud: Arutelu protokollis kohaselt lepitakse kokku, et detailplaneeringu seletuskirja täiendatakse mürahäiringut leevendavate organisatsioonide meetmetega. Sätestatakse, et kui Kaitseliit on ühes kuus ära kasutanud 12 laskepäeva, siis piiratakse kolmandate isikute lasketiiru kasutamise võimalust. Detailplaneeringu seletuskirjas on toodud: laskepäevade arvu piiramine kolmandatele (st eeskätt Kaitseliidu või Kaitseväe jt riigi jõustruktuuride välisele) osapooltele, kui detailplaneeringuga määratud Kaitseliidu vajadustele vajaminevad eeldatavate laskepäevade (kokku 12 päeva) arv on kasutatud. Antud sõnastuse näol on tegemist kokkulepitu eiramisega - võib tõlgendada, et Kaitseliidu või Kaitseväe jt riigi jõustruktuuridele nimetatud piirang ei kehti. Selline lahendus ei vasta kokkuleppe mõttele ja avaliku arutelu protokollis kokkulepitule.*

Vastus: seletuskirja nimetatud lõik asendatakse järgmiselt „laskepäevade arvu piiramine – laskepäevade maksimaalne arv ühes kalendrikuus on 12 päeva“.

- 2. Seletuskirjas on toodud: kohalike elanike teavitamine harjutuspäevade esinemisest. (Kaitseliit on juba regulaarselt teavitanud kohalikke elanikke olemasoleva 100 m lasketiiru kasutamisest ja jätkab teavitustööd ka peale planeeringuga kavandatud ehitiste rajamist). Leiate, et detailplaneeringus toodud müra vähendamise leevendusmeede ei ole müra vähendav meede. Paraku kohalike elanike teavitamises pakutu ei lähe aga tegeliku eluga kokku. Näitena võib tuua k.a. juulikuu, kus 27. juuni teavituses on märgitud, et laskmised toimuvad kahel päeval (ühel 08:00-18:00 ja teisel 14:00-17:00), tegelikkuse toimusid aga laskmised ~20 päeval ja kestsid mõnel korral 19:00-ni ja enamgi. Tekib paratamatult küsimus, kas Kaitseliit ei suuda*

oma tegevusi planeerida või ei suuda ta kontrollida tegevusi lasketiirus? Võrdluseks - Muhu Vallavalitsus lubab kasutada Koguva karjääri lasketiiru 4 päeva aastas. Ilmselt on Tallinna meeste heaolu sedavõrd olulisem saarlaste omast.

Vastus: Akukon OÜ poolt koostatud mürauuringus on soovitusena välja toodud „võimalikud leevendusmeetmed müra vähendamiseks relvade puhul“, millest üks on „kohalike elanike teavitamine kõrge müratasemega harjutuspäevade esinemisest“. Mürauuringu koostaja on oma ala spetsialist ja kohalikul omavalitsusel puudub alus kahelda mürauuringu koostaja seisukohas.

Mis puudutab sellisel määral laskepäevade erinevust (vahe 18 laskepäeva), siis edastas vallavalitsus selle info Kaitseliidule. Kaitseliidu info kohaselt kasutati lasketiiru juulikuus 11 korda, millest 2 on eelneval kuul registreeritud ja millest Teid ka teavitati. Ülejäänud lasketiiru kasutused (9 tk) on registreeritud individuaallaskmiste jaoks, milleks seni ei olnud kindlaid päevi reserveeritud ja need lisandusid jooksvalt varasemalt registreeritud laskmispäevade arvule. Kaitseliidu sõnul hakatakse edaspidi individuaallaskmisteks reserveerima nädalas kindlaid päevi. Tulenevalt eelnevast ja asjaolust, et lasketiiru kasutamine toimub nii praegu kui ka peale detailplaneeringu kehtestamist kasutuseeskirja alusel, siis teeb vallavalitsus Kaitseliidule ettepaneku teavitada Kaitseliidu või Kaitseväe väliseid osapooli (nt jahimehed ja politseinikud) lasketiiru kasutamise reeglitest kinnipidamisest.

Vallavalitsus leiab, et viitamine Koguva karjääri kasutamisele laskeharjutusteks ei ole võrdluses Karujärve lasketiiruga asjakohane. Koguva karjäär Muhumaal on kohaliku omavalitsuse omandisse kuuluv töötav karjäär maavaravarude ammutamiseks, mitte ei ole rajatud eesmärgipärase lasketiiruna. Karujärve välilasketiir on aga laskeharjutusteks spetsiaalselt rajatud või ka pikendatavana rajatav väljaõppeehitis, mille lahendused ja prognoositav kasutuskooormus lähtub väljaõppelisest vajadusest. Koguva karjääri saab Kaitseliit aga laskepaigaks kohandada vaid kokkuleppeliselt kohaliku omavalitsusega kindlateks laskeharjutusteks ja -võistluseks üksnes kohaliku omavalitsuse poolt võimaldatud tingimustel, sh sagedusel.

3. 25.07.2025 muudetud Akukon 231689-1-A n.n. „Karujärve lasketiiru mürauuring“ peatükist *SOOVITUSED* on välja jäänud väga oluline lõik, millest tuleks erimeelsuste lahendamises lähtuda. „Atmosfääriõhu kaitse seadusega mitte reguleeritud müraallikate tekitatava häiringu korral on üheks võimaluseks mitme osapoolte vaheline kokkulepe. Müraallikast lähtuva müra leevendamiseks/häirivuse vähendamiseks tuleb kokku leppida erinevate osapooltega: elanikud, kohalik omavalitsus, müraallika valdaja, pädevad asutused, millisest normist tuleb müra hindamisel lähtuda, kas on vajalik rakendada parandustegurid, kas ja millised erisused kehtivad nt tava- ja võistluspäevale jms ning seejärel sõlmida kokkulepitud tingimustega asjakohane akt, millest edaspidi juhinduda.“ Antud juhul peame oluliseks osapoolte vahelist kokkulepet, kus oleks enne detailplaneeringu kehtestamist üheselt määratud lasketiiru kasutamise sagedus ja kasutamise kellaajad.

Vastus: Mürauuringust on nimetatud lõik eemaldatud, kuna lõik ei olnud enam asjakohane. Detailplaneeringu seletuskirjas on toodud: *Kuigi riigikaitse tegevusega tekitatud müra ei ole seadusandlikul tasemel reguleeritud, on Kaitseministeeriumi initsiatiivil koostatud militaarmüra regulatsioon (Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, uuendatud 07.08.2019), mis on Eestis peamine militaarmüra käsitlev dokument. Regulatsioon kehtestab soovituslikud militaarmüra normtasemed müratundlike objektide (hoonete) juures ja ühtsed alused uuringute tegemiseks. Militaarmüra hindamisel rakendatakse põhimõtteliselt ainult ühte maakatagooriat (atmosfääriõhu kaitse seaduse mõistes II kategooria).* Mürauuringu koostamisel on arvestatud nimetatud regulatsiooniga ja seega puudub vajadus täiendavaks kokkuleppeks, millisest normist tuleb müra hindamisel lähtuda. Mürauuringu kohaselt elamuteni ulatuv müratase täidab militaarmüra regulatsioonis toodud normtasest (65 dB) päeval ajavahemikul.

4. 04.06.2025 toimunud avalikul arutelul soovisime laupäeva ja pühapäevase harjutuste lõpu kellaajaks 15:00. Lähtuvalt Kaitseliidu esindaja selgitustest nõustusime tema poolt välja

pakutuga, et laskeharjutused ei kesta kauem kui kella 17:00, mis aga kahjuks protokollis millegipärast ei kajastunud.

Teete ettepaneku täiendada seletuskirja järgmise lausega: lasketiiru kasutatakse kell 9:00-17:00. Vajadusest erandkorras muul ajal lasketiiru kasutada teavitab Kaitseliit eelnevalt kohalikke elanikke oma igakuulises laskepäevade teatises või täiendavalt vajaduse tekkimisel.

Vastus: Avaliku arutelu protokoll edastati 6.06.2025 e-kirjaga Teile tutvumiseks ja paluti protokollis osas seisukohta. Seisukohta protokollile Te ei ole esitanud, mistõttu loeti protokoll Teie poolt heaks kiidetuks. Protokollis on toodud: *Kellaaja paika panemine ei ole siiski detailplaneeringu ülesanne. Ei ole otstarbekas selliselt ka piirata, iga laskepäev on erineva pikkusega. Senisele praktikale tuginedes lõppevad väljaõpped enamustel juhtudel siiski varem, seega kui mõni päev kestab väljaõpe selleks päevaks planeeritud tööpäeva lõpuni, siis see ei ole oluline mõju.*

Lisaks on Teile varasemalt vastatud järgmiselt: *Kaitseliidu väljaõppe üks eripäradest on see, et mahukam ja vabatahtlike malevlasi enim kaasav osa sellest toimub nädalavahetustel. Tööpäevadel on needsamad inimesed enamasti hõivatud mujal ja teiste kohustustega kui vabatahtlik riigikaitseline tegevus ja väljaõpe. Kaitseliit juhindub oma väljaõppetevuste kavandamisel ja läbiviimisel avalikku korda reguleerivatest normidest, mistõttu väljaõppelised tegevused viiakse läbi ajavahemikus 06.00-22.00, mida üldmõistena loetakse päevaseks ajaks. Väljaõpete aeg sõltub erinevatest asjaoludest, nagu erinevad instruktorkoosseisu tööaeg, õppiva koosseisu puhkeajad, valge ja pime aeg, vms. Pimedal ajal reeglina väljaõpet ei teostata (loomulikult on ka siin erandeid, nii laskmise kui muu väljaõppelise tegevuse osas, kuid see toimetatakse ära reeglina ikkagi ajavahemikus, mida üldiselt tunnustatakse tööajana ja enamasti ajavahemikul alates 08.00 kuni 18.00).*

Üldjuhul lasketiiru kasutusaeg mahubki pakutud ajavahemikku. Samas on erandeid, mis võivad tingida vajaduse kasutada lasketiiru märgitud kellaajast mõnevõrra varem või mõnevõrra hiljem (arvatavasti kuni mõnetunnine pikkuse nihe võrreldes ettepanekuga), seda selleks, et õppepäevaks planeeritud laskeharjutused õppivale koosseisule jõuaks täismahus teostada.

Seega vallavalitsus jääb avaliku arutelu protokollis sõnastuse juurde ja detailplaneeringuga kellaajaliselt lasketiiru kasutamist reguleerima ei hakata.

5. 04.06.2025 toimunud avalikul arutelul protokollis märgitud: *Lasketiiru rajamisel tekkiv pinnasest rajatakse eelkõige detailplaneeringu järgselt taktikalise raja vallid ja ülejäänud pinnasest ehitatakse müratõkkevall Kuumi küla ja lasketiiru vahelisele alale.*

Kaitseliidu esindaja pidi selle sõnastama ja lisama detailplaneeringu seletuskirja. Paraku protokollist saame lugeda, et „Detailplaneeringu seletuskirja selline täpsustus siiski sisse ei lähe, vaid info läheb teadmiseks Kaitseliidule“. Seisukoht: leiame, et müratõkke valli rajamine lasketiiru ja Karujärve vahele kokkulepitud tingimustel detailplaneeringu seletuskirjas on vajalik ja palute täiendada seletuskirja järgneva lausega: „Lasketiiru maa-alale rajatakse lasketiiru Karujärve poolsesse külge 6 m kõrgune müratõkkevall“. Kui Akukoni poolt tehtavad ja ka alternatiivsed müraleviku arvutuse annavad ~1,3 km kaugusel heli tugevuseks 40...45 dB, siis alternatiivsed arvutused annavad 6 m kõrguse müratõkkevalli olemasolul helitugevuse vähenemiseks 1,3 km kaugusel 8...12 dB, mis on siiski müra taseme oluline vähenemine.

Vastus: Esiteks toonitame veelkord, et te ei ole esitanud vastuväiteid avaliku arutelu protokollile, mis edastati Teile tutvumiseks.

Teiseks ülejäänuna kuhjatav pinnas ei tööta müra summutava elemendina (ka 6 meetri kõrguse vallina). Detailplaneeringu seletuskirjas on toodud: *Kaitsevall mõjutab peamiselt üleüldist müra olukorda väiksematel kaugustel (kuni 500 m) ja tooks kaasa kuni 3-5 dB müratasemete vähenemise suurematel kaugustel (üle 1000 m). Mürakaitseekraani või muldvalli kõige suurem efektiivsus avaldub vahetult selle taga, kus müratasemed võivad olla kuni 15-20 dB madalamad. Vahekauguse suurenemisel ekraani ja valli mõju väheneb, kuna ekraani summutus sõltub esmajärjekorras nurgast, kus tõkke harja ümber helilaine liikumistee murdub ning seetõttu heli*

teekond vastuvõtjani suureneb. Kuivõrd Kaitseliidu lasketiirust lähtuv laskemüra ei ületa müra kriitilise taseme piiri kaugemal kui 500 m, olemasolevad ja kavandatavad elamud paiknevad lasketiirust rohkem kui 1 km kaugusel ja seal on mürahinnangutulemusel tagatud head akustilised tingimused 44-46 dB), ei ole madala efektiivsusega (ehituslikke) helibarjääre lasketiiru kavandatud.

Eeltoodust tulenevalt on vallavalitsus seisukohal, et soovitud täiendust detailplaneeringusse ei tehta.

6. Vallavolikogu otsuses 27.03.2025.a. „Karujärve külas Karujärve lasketiiru detailplaneeringu vastuvõtmine ja avalikule väljapanekule suunamine“ peatükis D. Detailplaneeringu menetlus on kirjas: „Vallavalitsus mõistab lähipiirkonna elanike muret ja selgitab, et detailplaneeringuga saab ja tuleb sätestada tingimused lasketiiru kasutamiseks.“ Tuleks siis minna konkreetseks ja väljendada oma mõistmist detailplaneeringus, kuhu mitte kuidagi ei taha lisanduda konkreetsest sisaldavast punktist:

- Lasketiiru kasutatakse kuni 12 päeva kalendrikuus
- Lasketiirus laskeharjutuste sooritamise aeg on 9:00 kuni 17:00
- Kaitseliit teavitab kohalikke elanikke laskeharjutuste läbiviimise kuupäevadest ja kellaaegadest
- Rajatakse lasketiiru Karujärve poolsesse külge 6 m kõrgune müratõkkevall.

Vastus: Nimetatud punktide osas on vastused toodud käesolevas kirjas eespool. Kokkuvõtvalt nimetatud ettepanekutest arvestatakse esimest punkti, kolmas punkt on seletuskirjas juba varasemalt kajastatud ning ülejäänud kahe punkti osas ettepanekutega ei arvestata eespool toodud põhjenduste alusel.

Lugupidamisega

(digitaalselt allkirjastatud)

Kätlin Kallas

planeeringuteenistuse juhataja

Piret Paiste, 452 5093

piret.paiste@saaremaaavald.ee